

Европейският пазар на нефт и газ - какво се случва и какво да очакваме

Ваня Хаджиева,
доктор по икономика

През последните няколко месеца проблемите на европейската енергетика присъстват активно във всички обществено-политически дискусии. Естествен тласък за това предизвика и посещението на руския президент Владимир Путин в България, по време на което бяха подписани поредица от документи, включително и за „Бургас - Александруполис“.

В близка перспектива Европа ще изпитва все по-остра нужда от огромни количества въглеводороди - нефт и природен газ. Пак в краткосрочен план Европа се нуждае от разнообразие на доставките и на доставчиците.

Фактите

По отношение на природния газ особеност на европейския пазар е, че газопреносните мрежи на отделните национални държави в ЕС не са свързани в достатъчна степен, в резултат на което всеки проект за газопровод, който

да доставя газ до някоя входна точка на европейския пазар, представлява сериозен интерес. Тези факти провокират въображението на учени и експерти да композират нови и нови трасета за пренос на гориво.

Русия

Всички лековато заявяват, че Русия е на „далавера“, защото, както изглежда, и ако се финализират всички проекти, ще захранва енергийно цяла Европа, а някъде из безбройните писания се появи и нов термин - „газов империализъм“.

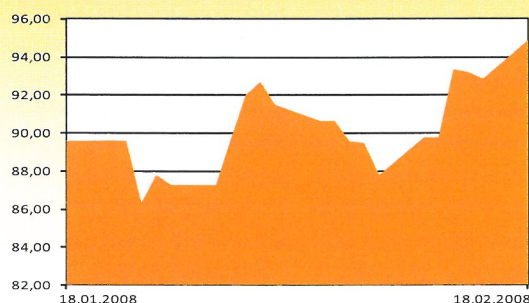
Декларираното желание на Русия да захранва Европа с горива не е едностранна операция с предварително ясен положителен резултат. Никой не може да гарантира на Москва, че в един прекрасен миг някой от останалите значими производители и доставчици на горива няма да „развърти“ крана и да срие цените на нефта или на газа в световен мащаб. Трябва да се отчете и фактът, че подобен

сценарий се е разиграл по време на президента Роналд Рейгън, когато Саудитска Арабия рязко увеличава производството на петрол, в резултат на което се отчита приблизително двойно понижение на международните цени. Цената, заплатена от Съединените щати, беше дадената гаранция за целостта на саудитската държава и за защитата на кралското семейство. Русия не може, а и не бива да се чувства застрахована срещу някаква форма на повторение на този сценарий. Освен това прекомерните инвестиции в огромни и скъпоструващи газопроводи лишава руснаците от възможността да влагат средства в издирването и разработването на нови находища, както и в технологичното обновление на съществуващите добивни полета.

Европа

На Стария континент достатъчно много отговорни хора си дават сметка, че днешните

**Движение при цените на петрола сорт „Брент“
за периода 18 януари - 18 февруари 2008 г. в USD/барел**

Последната седмица от януари 2008 г. започна с краткотрайна низходяща тенденция за суровия петрол, която достигна своя пик на 23 януари при ниво от 86.34 USD/барел. В рамките на анализирания период това е и най-ниската регистрирана цена за сделки със суров петрол на London International Petroleum Exchange. Първият месец от годината приключва с поредното покачване на цената, която в рамките на последния работен ден достигна приблизително 92 USD/барел. Първата седмица на февруари приключва с поредното понижение на цената до 87.79 USD/барел. Следва двустепенна възходяща тенденция с първи пик - 93.37 USD/барел, на 13 февруари и втори пик - 94.88 USD/барел, на 18 февруари.

енергийни и транспортни системи са базирани най-вече на т. нар. „фосилни горива“, които постепенно се изчерпват, а и добивът им става все по-сложен и скъп.

Изкопаемите горива трябва да бъдат заменени в малко по-далечно бъдеще с „по-устойчиви“ из-

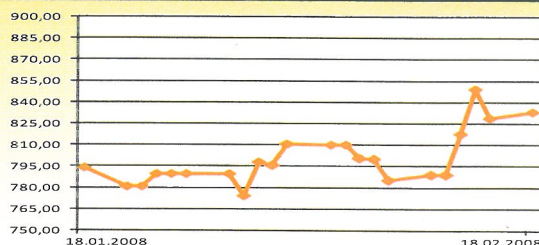
точници. Все повече водородът се разглежда като гориво, което предлага редица ползи, като се отчита, че е чист енергоносител, ако е произведен от „чисти източници“.

В рамките на следващите няколко издания на рубриката

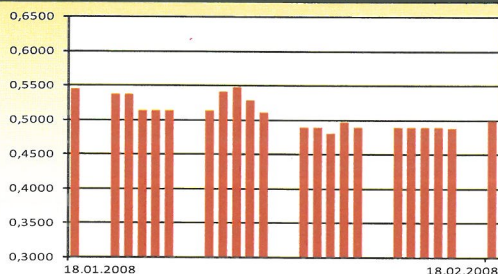
„Месец в три цени“ ще се опитаме да проследим развитието на проектите за пренос на горива в Европа и в частност за България. Хронологията на разглеждане на петролопроводите не ги обвързва с тяхната значимост за България.

Движение при цените на газьола за периода 18 януари - 18 февруари 2008 г. в USD/тон

Последната десетдневка на януари се характеризира с два низови пика при цената на газьола. Първият е на ниво от 780.75 USD/барел, достигнат на 21 януари, и вторият - на 29 януари при 774.25 USD/барел. Това е и най-ниското достигнато ниво в рамките на анализирания период. Февруари стартира от стабилните 810.50 USD/барел, като на 8 януари цената падна до 784.75 USD/барел. „Денят на влюбените“ се оказва пик за цената на газьола и сделки се сключват на 849 USD/барел, което е най-високото ниво в рамките на периода. През последните два дни се регистрира леко понижаване на цената до 833 USD/барел.

Движение при цените на природния газ за периода 18 януари - 18 февруари 2008 г. в GBP/куб. м

През третата десетдневка на януари цената на природния газ се запазва сравнително стабилна от 0.5445 GBP/куб. м в началото на периода. Слабо изразена тенденция на спад на цената е регистрирана в периода 23-28 януари на ниво от 0.5120 GBP/куб. м и върхов пик на 30 януари на ниво от 0.5465 GBP/куб. м. В началото на февруари сделки се сключват на ниво от 0.5100 GBP/куб. м. В рамките на първите двадесетина дни на месеца е регистриран един низов пик - 0.4800 GBP/куб. м, на 6 февруари. Следва нарастване на цената до 0.4885 GBP/куб. м. Тази ценова тенденция се запазва до края на периода с минимално покачване до 0.4980 GBP/куб. м.

БАНКА ДСК

Официална банка

ALUKÖNIGSTAHL

Генерален спонсор

Международна
специализирана
изложба

11-15.03

**БЪЛГАРСКА
СТРОИТЕЛНА
СЕДМИЦА**

Bulgaria
BUILDING WEEK

ИНТЕР ЕКСПО ЦЕНТЪР (IEC)

www.bulgarreklama.com

П И К
Месец в три цени